

Előfizetési díj

Vidékre postán vagy helyben hársor
hordva:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy órára	1 frt.

Egy órára helyben
időnkénti előfizetést nem fogadhatunk.

Am ára 5 kr.

Egy évre, az ünnepeket követő
pók kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Hirdetéseket előfizetési díj nélkül
csak akkor lehet felvenni, ha a hirdetés
30 napig tart, és a hirdetésnek külön
költsége nem nyújt ki a kiadó.

Hirdetéseket előfizetési díj nélkül
csak akkor lehet felvenni, ha a hirdetés
30 napig tart, és a hirdetésnek külön
költsége nem nyújt ki a kiadó.

Nyitási díjak:

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállítás:

Belső-szerkesztő 6. szám, hová a lap szellemi részét illető
szövegek címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

ELOFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”
politikai és közgazd. napilap
1874 évi folyamára.

A „KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy órára	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben pos-
tai utalvánnyal, kiadó Stein János könyv-
kereskedésére küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tisztelt példánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

Kolozsvárt, decz. 30. 1873.

A szász nemzeti egyetem tiltakozása fe-
szik előttünk az új törvényhatóságok beosztá-
sa ellen. Az okmány elég rongyos köpenyeg,
még eső után is, de azért még sem lesz hely-
telen némileg megismertetnünk, mint egyikét
azon szász köpenyegeknek, melyeket kivétel-
képpen nem a szélnél fordítottak német atyánk-
fiak. Ők ugyanis nagyszabású egyetemes gyűlé-
sükben bizonyosan valamely szász ország
gyűlési képviselő által neszét vették ama fe-
nyegető körülménynek, hogy a belügyminis-
ter törvényjavaslatot készült beadni az ország új
beosztásáról; lőn erre nagy zavar; a szász
egyetem a bizottsági munkálatok miatt elha-
lasztotta volt üléseit, de a matatorok sürgős-
ségi indítványokat nyújtottak be az elnökhöz
s az egyetem ülést tartott.

Itt azon indítvány merült fel, hogy az
egyetem rögtön tejen magáé két felintot,
egyiket a megyék új kikerekítése, másikat a
Királyföld rendezése tárgyában. A gyűlés ma-
gáé tette ugyan az indítvány lényegét, de
azért mégis bizottságokat küldött ki, mel-
a feliratokat megalkossa.

E feliratokat azonban csak decz. 19-én
fogadta el a szász egyetem, a belügyminis-
ter pedig már 11-ikén benyújtotta törvényjáva-
sát s így nagy valószínűséggel előbb, hog-
sem a szászok tiltakozása félerkezett volna.

azonban épen semmit sem változtat a lénye-
gen, mivel ama két vakondtúrás különben sem
zártá volna el a belügyminis-ter utját.

Lássuk azonban főbb vonásaiban az ország
új beosztása ellen szóló feliratot.

Miután a bevezetésben felhívja a törvény-
hatóságok rendezéséről keringő híreket s az
országban ellene nyilvánult nézeteket megem-
liti, a felirat így folytatódik: „Excellentiás
urunk! A szász nemzeti egyetem lelkiismeret-
ében kötelezve érzé magát tartozkodás nélkül
kimondani, hogy a törvényjavaslat egyes részei,
melyek többé kevésbé hivatalos alakban is-
meretessé lettek, a királyföld lakóiban ép oly
kedvezőtlen véleményre, ép oly fájdalmas be-
nyomást, ép oly messziható aggodalmakat kel-
tettek, mint a haza más részeiben, s az egyetem
hazafias szent kötelességének tartja, hogy n.
méltóságod bölcsesége és igazságosságával szem-
ben eme aggodalmaknak tartozkodás nélkül
loyalis nyíltsággal kifejezést adjon.”

Eunyt a bevezetésből. Hogy azonban egy
kissé nagyobb a szászok aggodalma vagy leg-
alább nagyobbat mutatnak, mint az ország töb-
bi részei, könnyen kivethető a felirat azon
pontjaiból, melyek komolyabban foglalkoznak a
törvényjavaslattal. Megtámadja az egyetem első
sorban az adó alapján tervezett felosztást; he-
vesen kikel Beszterce- és Brassóvidékének el-
szakítása ellen s tiltakozik azon szándék ki-
vitele ellen, hogy a szász nemzet a vele nem
rokonszenvező nemzetiségekkel vegyítették ösz-
sze, mint ez történnék Fogarasvidékének Bras-
só és Szebenmegyékhöz leendő csatolásával.
Besztercevidék megszüntetésével s Háromszék
bekebelezésével Brassómegyébe.

És ezek után megkísérli a felirat a szász
ősi jogok idezésével bebizonyítani, hogy e mű-
velet a képzelhető legnagyobb jogsérelem vol-
na a szászokon, mivel már II. András kimond-
ta ama szép szavakat: „Sie sollen ein Volk
sein von Broos bis Draas”, már Ulászló ki-
mondta 1441-ben, hogy a szászokat sem a
király sem akármiféle más ember szabadságuk-
ban és jogukban nem zavarhatja. „Vos,
qui semper unum fuistis, esseque debetis in-
divisi” mondta László 1453-ban. Mátyás 1471-
ben szintén biztosította önállóságukat. Tette
ezt még több magyar király is. stb. stb.

Ily nyomós indokok felsorolása után a
felirat így szól:

„Kérjük és követeljük, hogy a Királyföld,
eltekintve netaláni mulhatatlanul szükséges át-
alakításától területének, a mint eddig hét szá-
zadon keresztül, úgy ezután is területileg s
törvényhatóságilag egyedet képezzen.

Kérjük és követeljük továbbá, hogy a
mennyei szükséges, az egyes törvényható-
sági képviselők és szász nemzeti egyetem
megkérdése és közreműködése nélkül a Ki-
merültek a víbe, eltávolítva a saját a parttól s ő
fogai közt mozdogát:

— El is leledém, hisz ez az a büszke doktor
melyet a hajós elítelt volt. Egy kevély doktor —
ha — ha — eddig még soha sem esék senki utamba,
a ki egy marék aranyot a vízbe dobott volna.

Az, ki felett a gróf nevetett, többet nem szó-
lott. Gyöngyöden simogató fejt szép nagy kutyájá-
nak, mely örömtelten vgrázozott folytonosan fel
reá, még néhány percig éjémán szemlélte a csillo-
gó sugarakat lövellő Vénó, mely most mint haj-
nalsillag előhírhozta a felke napnak a keleti szik-
laesúp felett emelkedett ragyogó s aztán visszafor-
dulva, a kerten keresztül gyors léptekkel taladt
hazafelé

VI.

Tíz nap folyt le — s még egy felet szá-
mitva ehez éjfélközé délig való késéssel — az
imént leirt események óta, midőn a Vitzthum
Henrik gondolája, a mozdulatlan s mintha fűtzen-
ger oly lángoló és ragyogó tű felületén vissza-
ért a szürke sziklától övedzett zöld oázisra.

A gróf tudósítást kapott volt. Ekkhof orvos-
tól, hogy sógora, testileg mint lelkiileg is tö-
kéletesen helyre van állva, hogy minden ember
tudományos feltételek szerint soha többé nem le-
ok a visszaeséstől félni s hogy kikerüljen minde-
jódóhaladékok és félreértések, előre megjelenti a doc-
tornak, jövetelenek — mely egyszermind a vissza-

rályföld egyes részeinek semmineinü egyesité-
se se vitessék véghez.”

Igy a szászok. Nem akarjuk szász test-
véreink emlékeztetésére hozni, hogy a 13. szá-
zadnak nálunk is gyökeret vert eszméi igen
számos, királyilag szentesített jogot semmisi-
tettek meg Magyarországon s míg a törvény-
hozás szent István birodalmának lakosai felett
áll, mindig jogosan letépheti a mult hiábava-
ló czafrangjait s e munkájában egyetlen terü-
letre sem akadályozhatja. Ezt igen jól értik
szász testvéreink is.

Azon csodálkozunk azonban leginkább,
hogy az új rendezés ellen annyira kikelnek,
midőn az kétségtelenül többet ad nekik, mint
a mennyt a Királyföld rendezésétől legjobb
esetben is várhattak.

Bizonyosak lehetnek ugyanis benne, hogy
a szász egyetem joghatáskörét a 11 egy ke-
rületre nézve a rendezés meg fogja szüntetni
s ekkor az őket egyesítő hatóság meg-
szüntetésével a Királyföld 11 darabra sza-
kadt volna, most azonban a tervezett tör-
vényjavaslat 8 széklet egy megyévé tesz kö-
zülők s így bizonyos tekintetben nagyobb
egységre vergődnek, mint a milyenben mai
nap vannak. Ez egységnek igaz, hogy 3
kerület elvesztése az ára, de ez sokkal ke-
vesebb a 11 elvesztésénél.

Nem értjük továbbá, miért hangsúlyozzák
szász atyáink a nemzetiségek egybehalmo-
zásának veszélyességét, midőn, jelenleg is oly
vegyes nemzetiségek lakják a Királyföldet, mint
ezután fognák. Az egy Fogarasvidék felével
szemben pedig ismeretes hatalmaskodási szel-
leméből a 8 egyesített szék elegendő hátsá-
got merithet.

Egy kis jóabarat tehát s a viszonyok
higgadt mérlegelése s bizonyára belátják szá-
szaink is, hogy nekik van legkevesebb joguk a
panaszra.

— Törvényjavaslat a közegészségügy ren-
dezéséről. Az országos közegészségügyi tanács
a közegészségügy rendezéséről törvényjavaslatot dol-
gozott ki, mely e fontos kérdés gyökere s a mo-
dern kor kívánatainak megfelelő rendezését tűzte ki
feladatul. A javaslat, melynek tárgyalásában dr.
Gröz Lajos közegészségügyi tanácsos szerepelt mint
előadó, két főrészre s összesen 148 §-ból áll. Az
első rész az egészségügyi intézkedéseket, a második
a közegészségügyi szolgáltatást szabályozza. Az első
rész maga tizenöt fejezetre oszlik. Az első fejezet
általános határozatokat tartalmaz, melyekből a kö-
vetkezőket emeljük ki: A közegészségügy vezetése
az állami igazgatás köréhez tartozik. Mindaz a mi
az emberi vagy állati egészség fentartására vagy
helyreállítására szolgál, hatóság intézkedések tár-
gyát képezi. Kisajánítások közegészségügyi tekin-
tetekből, a miniszter engedélye folytán bárhol is
történhetnek.

indulása is lesz — percet. S e szerint a ladik ve-
le és nőjével együtt elusza a kis pavilonos sziget
előtt, közeledék most a kert rácsoszatánál levő lép-
cső felé s Adél grófnő várt is ott reá.

Ekkhof orvos hasonlóan jelen volt szép kutyá-
jával együtt, szeretetre méltó udvariasággal köszönté
a közeledőket s felkérte fiatal gyógykezelőjét, ladik-
jában helyet foglalni mellette.

Adél grófnő sógora látható elégtelenséget muta-
tott a felett, hogy rendelkezései oly pontossággal
teljesítették s valamivel kevésbé látszék roszkedvű-
nek, mint máskor, úgy hogy az orvosra nézve ép
oly elismerő, mint sógorának bizelgő szavak vesz-
tegetésével méltóztatott fáradni, dicsérve ennek vi-
rágzó üdőségét s jó kinézését.

A két kis ladik épen egymás mellett úszva,
indult utnak. Adél grófnő elmosolyodék rokonának
szokatlan virágos kifejezése fölött s viszonzá:

— Ime! most épen oda érkeztem vissza, hon-
nét az „intermezzo” kizavart volt, — s ezzel a kis
sziget felé mutatott, mely mellett a következő perc-
ben kelle elhaladni — és most csak egy teen-
dóm van még hátra, az illő díjt derék jó orvo-
soknak —

Vitzthum gróf azonnal oldalazsához kapott.

— Igazad van, szóla tárcáját elővonna, való-
ban ezt szinte feledém is. —

De Adél mosolygva vágott szavába:

A jelen törvény végrehajtására vonatkozó rész-
letes intézkedéseket és utasításokat a miniszterium
bocsátja ki. A törvény s reá vonatkozó rendeletek
áthágása, a mennyiben büntetett nem képez, rend-
őri kihágások tekintetik s esetleg 500 frtig ter-
jedhető bírsággal, vagy négy havi fogsággal fenyt-
tetik. A második fejezet a közegészség megőrzésére
vonatkozó különös övrendszabályokat tartalmazza. A
többi fejezetekben a balesetek alkalmával szükséges
segélynyújtást, az orvosi gyakorlat, a kurzusolás,
a kórházak és a gyógyintézetek, a nyilvános be-
tegápolás, a tébolydai ügy, a járványok és ragá-
lyok, a védhímlőoltás, a gyógyfürdők és ásványví-
zek, a hullák körül való eljárás, a gyógyszerészeti
ügy és az állatjárványok kérdését szabályozzák s az
ide vonatkozó intézkedések minden részletére kiter-
jeszkednek.

Igen érdekes a második rész, mely az or-
szágos közegészségügyi szolgáltatást szabályozza. Elő-
ször is a központ, azaz a bel- és kereskedelmi, ipar-
és földmiv. miniszterek e tekintetben teendői van-
nak elősorolva. A központ teendői közé tartoznak
az egészségügyi szabályozatok kibocsátása, esetleg
módosítása, felügyelet az orvosi praxisra vonatkozó
szabályzatok megtartására, az országban lévő összes
kórházakra s más közegészségügyi intézetekre, a
gyógyfürdők és ásványvizek körüli szabályok teljesi-
tésére, továbbá járványok beállta esetén óvintézk-
edések tetele, főfelügyelet a mérgek és gyógyszerek
árulása, a hímlőoltás vezetésére, a kéjelgés ügyére
stb. stb. A kormány a teendőihez utasított ügyek-
ben bárhová kormánybiztosokat küldhet ki. A be-
ügyminiszter mellé, mint véleményező és indítvá-
nyozó testület, állítatik a „magyar kir. országos
közegészségügyi tanács”, melynek szervezete részle-
tesen megállapittatik.

Ezenkívül az állatgyógyászati és barmászrendőri
ügyekre a kereskedelmi miniszteriumban barmász-
rendőri osztály alakittatik, melynek tisztviselői csak
okleveles orvosok és állatorvosok lehetnek. Ezután a
törvényhatóságok és a községek közegészségügyi szol-
gálatát szabályoztatik. A többiek közt minden tör-
vényhatóságban állandó egészségügyi bizottmány ala-
kittatik. Ugyanez történni azon községekben is, me-
lyeknek lakossága meghaladja az ötezeret. E bizott-
mány tanácskozó, véleményező és indítványozó testü-
letet képez. Végül a javaslat az egészségrendőri
ügyekben a folyamodási fokozatokat állapítja meg.

A törvényhatóságok területének

szabályozásáról és beosztásáról szóló törvény-
javaslatból.

IV. fejezet.

Az egyesített vagy újja alakított törvényhatóságok
közös vagyonának kezelése és elszámolása.

91. §. A jelen törvény I. fejezete szerint egye-
sített törvényhatóságok minden ingó és ingatlan
vagyonra közös birtokká válik s az a feletti rend-
kezés joga az egyesített törvényhatóságok egyete-
mét illeti.

— Úgy hiszem Henrik, Ekkhof orvos mondta
már egyszer, hogy ő legfőlebb csak virágokkal szok-
ta magát fizettetni.

Tudtomon kívül, régebben is volt már erről
sejtelmem s még mint gyermek ígérttem egykor neki
egy — kihajolt a szolnak szélén s a szaknál s egy
teljes csillagkehelylyé kifejlett tengeri rózsát szaki-
tott le — egy ilyen adni s egyszer meg is
tettem már évekket ezelőtt, de akkor csak félig volt
még az kinyitva s ő maga is — ámbár e mai napig
megőrizvén azt, ide áttűlteté és csendes öbölbe —
alig tudta még, hogy mit tegyen vele. Hanem ma
— ha még ma is, ha most is el akarja még fogad-
ni így a hogy van — ?

Mosolygva nyújtá a fiatal orvos elé a bájos-
sá kinyitott nympphát, két drágakő szemei csil-
logtak, mint piros rózsza kelyhe ragyogtak ajkai.
Csak egy perc telt így el. Ekkhof Ernő odahagyá
helyét s megfogta egy kezével a tőz rózsát a fehér
kis ujjakkal együtt, másikkal pedig az aranyfürtö-
ket ölele magához s ama holdfényes tündér-éjézőst
szálai, az oly messza elterjedők, melyeket el nem
szakíta semmi vész, egymáshoz hajlított ujonan a
piros kelyheket szorosán, bensőleg s ez uttal örök-
re elválaszthatlan!

És Vitzthum Henrik gróf bámulóbb arcot esi-
nált, mint a melyet egész élete folyása, a jelen
percig valaha felmutatni képes lehet.

„KELET” TÁRCZÁJA.

Nymphäa.

Elbeszélés.

Irta: Jensen Vilmos

V.

(Vége)

A lépcső alához értek, hol a gróf sajátja vá-
ratolt reá. Késő est, vagy is inkább kora regg
lett, a hold nem állott többé a tő felett, hanem a
nyugati part hatalmas hegyárnyakait a keleti partra
veté most át. A csolnakba szálló még egyszer visz-
szafordult az az orvos utóbbi szavaira feleletül vi-
szonzá:

— Semmi esetre sem fog az ön birnének
ártani doktor, ha csalátnknak valamely tagját szá-
mithatja patienséi közé, azonban az nem szokásom,
hogy tett szolgáltatásokat csak oly könnyű módon
egyenlitsék ki s viszonzozza.

— S nekem pedig nem szokásom, viszonzá
Ekkhof mosolygva, udvarias meghajlással, ilyenmü
szolgáltatást más fogadni el, mint legfőlebb egy
virágot.

A gróf szótlanul bámult reá, az orvos bele-

92. §. A több felé osztott törvényhatóság épületei s azok telkei azon vármegye tulajdonába mennek át, melynek területén ezen épületek állanak, az ezen törvényhatóságtól elválasztott részt ezen vagyon értékének aránylagos része illeti.

Minden egyéb ingó vagy ingatlan birtok ezen törvényhatóságok közt aránylagosan felosztandó.

93. §. A törvényhatóságokba bekelezett szabad királyi törvényhatósági joggal felruházott városok vagyona ezen városok tulajdonára marad.

94. §. Azon megyei, vidéki, széki és kerületi vagy városi vagyon, mely közigazgatási és önkormányzati célokra alapított, és akár természetben akár jövedelmeiben eddig is ily célokra fordított, az új beosztás után is kizárólag a közigazgatás és önkormányzat céljaira lesz felhasználandó.

95. §. Az egyesített, illetőleg többfelé osztott törvényhatóságok oly vagyonra, mely eddig sem fordított közigazgatási, vagy önkormányzati költségek fedezésére, hanem más rendeltetési czéllal bír, jövőre is kizárólag ezen rendeltetési célra lesz fordítandó.

96. §. Ha az egyesített, vagy több felé választott törvényhatóságok között fennmilitált vagyon természete, elszámolása, vagy felosztása iránt egyezés nem jönne létre, a vitás kérdés elintézése közigazgatási uton fog megkíséreltetni oly formán, hogy ezen kérdés vegyes bizottság elhatározása alá bocsátatik, melybe az érdekelt törvényhatóságok mindegyike két tagot választ, az elnököt pedig ezeken kívüli a belügyminiszter nevezi ki.

Azon esetre, ha egyik vagy másik törvényhatóság ezen bizottság határozatát sérelmesnek találja: a kérdés az illetékes bizottság által fog eldöntetni.

97. §. Az erdélyi szászgyezetem felügyelete és kezelése alatt levő közös vagyonról külön törvény fog intézkedni.

V. Fejezet.

Átmeneti intézkedések.

98. §. Azon vármegyékben, melyek ezen törvény I. fejezete szerint egyesítettnek vagy újból alakítottak, a megyei bizottság következőleg alakul:

a) ha két vagy több törvényhatóság egyesített, az eddigi törvényhatóságok bizottsági tagjai együttesen képezik az új vármegye bizottságát;

b) azon vármegyékben, melyek eddig fennállott több törvényhatóság egyes részeitől alakítottak vagy melyeknek határai változást szenvednek, ezen vármegyéknek a megyei bizottságba kerülteként megválasztott tagok azon újjalakított vármegye bizottságába lépnek át, melyhez a választásukról elcsatoltatik.

99. §. Ha a bizottsági tagok választására alakított kerület több törvényhatóság közt osztatik fel, új bizottsági tagok választásának van helye. Ha a csatolt részben van annyi választó, hányat az 1870. évi XLII. törvényzikk 25. §-a a választó kerület megalakítására megkíván, a választókerület újból megalakítván, megválasztja a népessége aránya szerint két első bizottsági tagokat. Ha pedig ezen csatolt részben a választók száma a 200-at meg nem üti, ezen terület a szomszéd választó kerületek egyikehez csatoltatván, ezzel együtt választ annyi bizottsági tagot, a hány a kerület lakosságának szaporodása folytán saját bizottsági tagjain felül reá esik.

100. §. A II. fejezet 32. §-a szerint a vármegyékbe bekelezett városokban, valamint az eddig a királyföldhöz tartozott 11 törvényhatóságban, az 1870. évi XLII. törvényzikk 25. §-a értelmében választókerületek alakítván, a megyei bizottság, tagjai a népesség azon aránya szerint választanak, mint a törvényhatóság többi választó kerületeiben.

101. §. Ezen törvény hatályba lépte után az újonnan alakított vármegye főispánja a belügyminiszter által kitűzendő határidő alatt közgyűlést hirdet, melyre a 98. §-ban elősorolt bizottsági tagokat meghívja.

Ezen közgyűlés teljesíti mindazon teendőket, melyek az 1870. évi XLII. t. czikk 39. és 91. §§-ban foglaltaknak és intézkedik a jelen törvény 99. és 100 §§-aiban említett esetekben.

102. §. Ha a törvényhatóságok egyesítése folytán a bizottsági tagok száma a 600-at felülhaladja, ez kivételesen megengedtetvén, a kiegyenlítés az első alakulás utáni három év elteltével történik.

103. §. Azon esetre, ha az egyesített vagy újból alakított törvényhatóságokban a bizottsági tagok és a népesség száma között nem lenne meg az egyenlítői arány; a különbözet az 1870. évi XLII. t. czikk 28. §-a szerint az első alakulást követő 3 év elteltével a bizottsági tagok kisorsolása és újjaválasztása alkalmával oly módon egyenlített ki, hogy a felerész kisorsolása után a vármegye megjelölt összes bizottsági tagok száma megállapítatik és a vármegye választó kerületekre újlag felosztván, a kilépett bizottsági tagok helyébe a választás ezen új alapon történik.

104. §. A legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzéke az újból alakított törvényhatóságokban az 1870. évi XLII. t. czikk 22. §-a értelmében az év végével igazítandó ki.

Addig ez cimen azok gyakorolják jogaikat, kik ezen §. értelmében az év elején felvették, a többi szakitott törvényhatóságokban pedig az ezen

cimen felvett bizottsági tagoknak szabadságukban áll ezen jogaikat az év elteltéig a vármegye azon zében gyakorolni, a melyben ez iránt a jelen törvény 101. §-a értelmében tartandó közgyűlés megtartásáig jelentkeznek.

105. §. Az egyesített Komárom-Esztergom, Moson-Győr, Liptó-Turóc-Arva, Hont-Bars, Szepesmegye és a székesi XVI. városi kerület, Abauj-Torna, Ung-Bereg, Szabolcs és a Hajdukerület, Kraszna- és Közép-Szolnok, Csongrád-Csanád, Krassó-Szörény, Belső-Szolnok, Doboka és Kővár, Beszterce és Naszód, Kolozs, Torda, Aranyosszék, Hunyad, Zaránd, Maros-Csík és Udvarhely székek, Alsó-Fehér és Küküllő és végre Brassó-Háromszék, Kőhalomszék és Fogaras törvényhatóságokban, ha az alispáni állások be vannak töltve, a választás csak a jelenlegi alispánok közül történhetik; ha pedig csak egy alispáni állomás van betöltve, az marad az újjalakított vármegye alispánja mandátuma tartamáig.

106. §. Pest, Bács-Zólyom, Horom, Marmaros, és Arad vármegyékben a törvényhatóság újjalakulása után is a jelenlegi alispánok megválasztásának idejére állomásukon maradnak.

107. §. Kun, Torontál, Keve, Solt, Bodrog és Szeben vármegyékben új alispán-választásnak van helye.

108. §. A 105. §-ban felsorolt és egyesített törvényhatóságokban a központi tisztviselők az alkotó részek jelenlegi központi tiszt karából választatnak.

109. §. Pesti-Pilis és Solt, Bács-Bodrog és Torontál vármegyék kettőosztása által alakított törvényhatóságokban a központi tisztikar szintén a meglevő tisztviselők sorából újból választatik: és pedig oly módon, hogy ezen központi tisztviselőknek szabadságukban áll jelentkezni az iránt, hogy a törvényhatóság melyik részében kívánják folytatni szolgálatukat.

Ezen törvényhatóságokban a tisztújítás akként tüzendő ki, hogy előbb azon vármegye szerveztessék, melybe a megye eddigi központja esik, nevezetesen Pest, Bács és Horom vármegyék; a többi vármegyékben, ugymint Solt, Bodrog és Torontálban a tisztújítás csak a fennmilitett megyék alakulása után mehet végbe.

Ha valamely állomásra a jelenlegi tisztviselők közül egynél több nem marad fenn, ez állomásra választásnak nincs helye.

110. §. Az alispán vagy más központi tisztviselő, ki ezen tisztújításnál meg nem választott, a mennyiben időközben állami vagy törvényhatósági alkalmazást nem nyert, az állampénztárból egy évi fizetésben részesítettik. Ezen kielégítéshez a mellékjárnévek nem számítanak.

111. §. A járási tisztviselők új választásának csak azon újjalakított törvényhatóságokban van helye, melyekben a közigazgatási íráások száma kevesebbített, vagy szaporított.

Az első esetben a választás csak a jelenlegi járási tisztviselőkből történhetik.

A meg nem választottak a fentebbi §-ban érintett végkielégítésben részesítettnek.

112. §. Azon változtatásoknak, melyek az 1870. XLII. törvényzikk 2., 42. s 46. §-aiban érintett szabályrendeletekre, ügyrendre s általában a törvényhatóság szervezkedésére nézve a vármegyéknek újjalakítása következtében szükségessé válnak, az idézett törvény értelmében az új törvényhatóságok egyeteme fogantatásitja.

114. §. Az újjalakított törvényhatóságok megalakulása s azok központi vagy járási tisztviselőinek megválasztásáig a vármegyék, székek, vidékek és kerületek jelenlegi bizottsága s tisztikara folytatja működését.

114. §. Ezen törvény végrehajtásával a belügyminiszter bízatik meg.

Törvényjavaslat

a községek rendezésére szóló 1871. évi XVIII. törvényzikk némely §-ainak a szabad királyi és törvényhatósági joggal felruházott városokra való kiterjesztéséről.

1. §. Az 1871. XVIII. törvényzikknek a községi hatóságról és illetőségéről szóló 4—19. §-ai továbbá a községek s különösen a rendezett tanácsú városok háztartását szabályozó 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 113, 114, 116, 117, 118, 119, 122, 124, 125, 126, 127, 128, 129 és 130 §-ai, valamint a szegényügyre vonatkozó 131, 132 és 133 §-ai a szab. kir. és törvényhatósági joggal felruházott városokra, Buda Pest főváros kivételével, kiterjesztetnek azon módosítással, hogy az 1871. évi XVIII. törvényzikk 17-ik és 126-ik §§-ai értelmében a városi törvényhatóság által megállapított szabályrendeletek jóváhagyás végett a belügyminiszterhez terjesztendők és hogy a 106. 107. 109. 110. 116. 126. 129. 130 és 131 §§-ok szerint a megyei stb. törvényhatóságokat illető felügyeleti és fellebbviteli hatóságot ezen városok felett a belügyminiszter fogja gyakorolni.

2. §. Azon rendezett tanácsú városok, mely legalább 15000 lélekből álló lakossággal és az 1871. XVIII. törvényzikk 135. §-ának b) pontjában említett községekkel bírnak, kérhetik, hogy a törvényhatóságok szabályozása és az új beosztásáról szóló törv.

és 34. §-ban a másodrendű városok részére biztosított nagyobb önállóságban részesíttessenek.

Ily esetekben az 1871. évi XVIII. törvényzikk 135. §-ban megszabott eljárás követendő.

3. §. Ezen törvény végrehajtásával a belügyminiszter bízatik meg.

Egy orosz lap Deák Ferenczről.

A Byrzejyja Viedomosti lapájain emlékeztet ezikk jelent meg hazánkról és nevezetesen Deák Ferenczről. A czikk adatai nem veendő szöszierinti valószínű, de tanulmányai figyelemre méltóak is méltók. Az orosz lap a következőket írja:

„Magyarország közvetlen módon bele van vegyülve a szláv kérdésbe: jövője attól függ, sikerül-e vagy nem az alatta levő szláv fajok ellenállását megtörnie. A magyarok ezt igen jól fogják fel s épen azért mindig aggodalmakkal és bizalmatlansággal viseltettek és viseltetnek általában a szlávok és különösen képviselőjük: Oroszország iránt. Hat év múlt már, mióta Magyarország függetlenségét kivívta s ezen hat év elegeteképpen földelítette a magyarok diadványának nem igen hízelt azon valószínű, hogy az újon alakult királyság a szilárdságnak és belerejének kevés zálogát foglalja magában s hogyha időről időre mutatott is látható sikert, ezt csak egy igazán jelentékeny államférfiú tehetségének köszönheti. Mi Deák Ferenczet értjük, a kinek betegsége Magyarországra nehézségeket hozott s szétbontotta állami szerkezetét. Jelenleg alig találhatók Európában még egy második államférfiú, a ki semmiféle kormányállomásban nem lévén, hazájának sorsára oly roppant befolyást gyakorolna, mint Deák. Azon tisztelet, a melyben őt hónapban részesítik, állása és tevékenysége a parlamentben, valóban példátlanok. Disraeli és Gladstone Angolországban soha sem gyakoroltak oly nagy befolyást pártjaikra.

Az 1867. évi kiegyezés által létrejött magyar állam a szó szoros értelmében Deák Ferencz műve. Ereje a meggyőződés szilárdságában, a melylyel a nemzet jogait védte s jelleme azon simaságában áll, mely által a pártok különféle ellentétes érdekeit kiegyenliteni tudta; ő mindig őszinte volt, noha gondosan kerülete a a baloldal csattanós frázisait. Magyarországi mozgalmait a Deákpárt első fölbomlás: s ezen fölbomlás oka az elagott vezér tevékenységében keresendő.

Pártjának egymás iránti ellenséges elemeit senki sem tudja jobban féken tartani, mint épen ő. — Az állami épület, melyet Deák tapasztalt kezei nagy gondallal teremtetek, most már minden részében megingott. Mielőtt az új szervezet elegendőképpen megszilárdult volna, a magyarországi (vongerskije) fanatikusok már is a felbontási munkához fogtak. A képviselőház egyik tagja nyíltan kijelentette, hogy kész az Ausztriával való kiegyezés ellen küzdeni még azon esetre is, ha ennek folytán a magyar király fejeéről az osztrák császári korona gördülne le. (Nehogy az olvasó mást gondoljon, megjegyezzük, hogy ez a képviselő — Csanád ur volt. A szerk.) A haldokló magyar hazafi (1) nem mély fájdalom nélkül nézi most, mitépén rontják készakára egész életének művét a különféle pártok és demagogok hűség és viszályok által. Jelenleg nehéz előrelátni a Magyarországon fölmerült rendtelenség kimeneteletét, de teljes hittel-séggel állítható, hogy a pártok mérgecs armányai jelentékeny mérvben föltartoztathatják a miveltégi haladást.

A magyar országgyűlés ülései világosan megmutatták, hogy az államélet minden ágában a legkárhozatosabb tékozlás uralkodik s ennek dacára az ország haderejének folytonos szaporítása az összes magyar hazafiak föladatát képezi a kik úgy is óhajtják honvédeként függetlenkedni a bécsi hadügyi ministeriumtól. Valamikor az beszélték Poroszországról, hogy hadi költségvetése elégtelenítő pup; Magyarországra vonatkozólag pedig állítható hogy hadi költségvetése gyengező seb, a mely összes szervezetét ragálylyal sítja és gyöngíti.

Minden esetben Magyarországra nézve a legnagyobb veszedelem abban áll, hogy Deáknak gyöngülő erejével egyszersmind az ország jó szelleme is enyészik el.

Jegyzőkönyv kivonat.

Kolozsvár város bizottságának decz. 20-dikán tartott üléséből. *)

10.

Ferencz József bizottsági tag azon szóbeli interpellat. idézi a kijelölt választmányhoz, hogy mint a múlt hó 29-iki közgyűlésből törvény által kizárt hatáskörre felül már értesült, mi az az, hogy a tisztválasztások megejthetése végett három idő alatt még is még mostanig sem tett egyenlítői választást? mik azon okok, melyek a választmányt a város ezen a botrányigalogatott szervezési ügyében törvényesabba teendőinek teljesítésére késztetik?

*) Igértünk szerint közöljük a jegyzőkönyv kivonatát, hogy a közönség tájékozva legyen a „M. Polgár” igazságszeretete s azon zítka merészségével világba szorítván írja, melyszerint a városi képviselő bizalmatlanságot szavazt volna a város főispánjának.

től állandóan visezartatják s minő kilátása lehet a közgyűlésnek, mint a város képviselő testületnek, a törvény által reá ruházott hivatást első sorban a szervezés végrehajtásával s azután az ügy pangása miatt oly sok eddig nem tárgyalhatott fontos közügy elintézésével betölteti.

Elnök azon kijelentésre, hogy a szervezés ügye nincs a mai közgyűlés napirendjére tűzve s ennek egyetlen tárgya csak az, hogy a városi vármegye végbement árverése felett az új évben már kezdődő bérlet tekintetéből halaszthatatlan határozatot hozzon: a felszólalt bizottsági tag felfejti, mikép a közgyűlésben a kitűzött napirend mellett is bármely időben interpellálhatni a bizottsági tagoknak kétségbevonhatatlan alkotmányos joga.

Id. Hirtz György kijelölt választmányi tag előadja, hogy a választmány utóbbi napokban teendő teljesítése tekintetéből ülést tartván, a kijelölésben követendő eljárás felett, midőn a jelölhetőség iránt ujjlag is a titkos szavazás útját kívánta követni, ismét nézet meghasonlás fejlett ki, minek megoldatása végett indítvány tétetvén belügyminiszter urhoz kérdést intézni, a választmányának a közvetlen felirhatásra jogosultságát Bokros Elek és Nagy Lajos, a bizottságtól beválasztott két tag, kétségbevonata s inkább a választmányt oda hagyják, minthogy ez eljárás részesei legyenek; a fennmaradt többség pedig további eljárás előtt meghátrá az elnök főispánt, belügyminiszter ur s nagyméltóságához a kérdésben felírni.

Bokros Elek a kijelölt választmány utóbbi eljárásáról nyilatkozván, annak az előadottak szerinti valószínűségét megerősíti s egyuttal benyújtja Wolf Jánosnak a bizottságtól beválasztott harmadik kijelölt tagnak az állásáról a tegnapi napon körülményei miatt pótlólag írásban bejelentett lemondását, mely felolvastatik.

Frits Albert bizottsági tag kijelenti, hogy a kijelölt választmány azon eljárása, mikép a belügyminiszter urhoz a közgyűlés kikérdezésével közvetlenül folyamodott, a képviselő bizottság mint a város egyetemét személyesítő testület ignorálásának és törvénytelenységének tekintendő a városi szervezés ügyének föltéttszö szándékos halasztása miatt indokolt.

is lehet tudni, hogy a fennebbi felírás elnökileg, vagy a kijelölt választmány nevében történt-e, továbbá, hogy a fennebb nyilatkozott kijelölt két tag egyáltalán nem is lehet jogosítva a választmány nevében nyilatkozni, az interpelláció pedig sem írásban benyújtva, sem előre bejelentve nem lévén, euttal alkotmányos formák szerint nem is tárgyalható; azonban ha mégis felvették, további elhatározása előtt főispán ur nyilatkozatát kell bekérni.

Elnök kijelenti, hogy a benyújtott határozati javaslat, mint a mai közgyűlésre kitűzött tárggyal össze nem függő önálló indítvány, mely sem 24 órával előbb, sem az elnökségnél bejelentve, sem közsemlére kitéve nem volt, az országos törvény 46 §-a értelmében nem tárgyalható, mire szívesen fűjtük fel, mikép a fenförgő határozati javaslat önálló indítvány jellegével nem bír s mint a teljes joggal tett interpellációra önként bekövetkezett s bármely közgyűlési tagtól ép oly jogosan és törvényesen megtehető határozati javaslat a tárgyalás alól el nem vonható, és pedig annál kevésbé, mert a törvény és közgyűlési határozatok értelmében a jelenlegi közgyűlések első és fő napi tárgyat épen a szervezés ügye képezheti s ennél fogva minden arra vonatkozó javaslat napirenden van.

Erre Ferencz József, mint interpelláló új szervezeti határozati javaslatot terjeszt elő, mely oda hangzik, hogy „a közgyűlés a kijelölt választmányának a képviselő elkerülésével a kormányhoz tett feliratát mint törvényellenes tényrt oszálja s m. kir. belügyminiszter urnál előlegesen azonnali távirati utón kérélmeeze határozatának a városi bizottság ez ügyben maga rendén megteendő föltejesítését, egyuttal pedig külön feliratot intezzen ugyanoda a végett, hogy semmi remény sem mutatkozván arra, mikép a városi szervezés, annak jelenlegi vezetése mellett végrehajtható legyen, s a városi bizottság e miatt minden felelősséget magáról elhárítani lévén kénytelen, a szervezés végrehajtására küldessék ki azonnal városnapba rendkívüli kormánybiztos.”

Frits Albert határozati javaslatát ennek folytán visezavévén, elnök pedig, miután hosszasan vonakodik Ferencz József javaslatát is mint önálló indítványt, számok s sürgetések mellett is határozás alá bocsátani, végre a nagy többség határozott kívánatára utóbbi javaslatot szavazás alá kitévő, oly módon, hogy az azt elfogadják felállással, az ellene levők pedig ülve maradással szavazzanak.

A szavazás felállás és ülve maradással meg történik, s a jelenlevők túlnyomó és általános nagy többsége fogadván e Ferencz József javaslatát, mit elnök ki is hirdet, annál fogva a városi bizottság közgyűlése a kijelölt választmány többségének a képviselő elkerülésével a kormányhoz tett feliratát, mint törvényellenes tényrt, oszálja, a határozat, hogy m. k. belügyminiszter ur s Nagyméltóságához előlegesen, azonnali távirati uton kérés intézéséért, határozat.

táratát ez ügyben a városi bizottság maga rendjén megteendő főfeljtsége visszatartani, egyúttal pedig intézetessék ugyanoda külön felirat a végett, hogy semmi remény sem mutatkozván arra, mikép a városi szervezés, annak jelenlegi vezetése mellett végrehajtható legyen a városi bizottság e miatt minden felelősséget magáról elhárítani lévén kénytelen a szervezés végrehajtására küldessék a városunkba azonnal rendkívüli kormánybiztos.

Jelen határozatot pedig még a jegyzőkönyvnek újabb közgyűlésben hitelesítése előtt fogadnunk is kívánván a városi bizottság vétetni: az annak értelmében m. kir. belügyminiszter urhoz azonnal megteendő táviratozásra, s a feliratnak szerkesztésére és felvitelére K. Biasini Domokos, Bokros Elek, Ferencz József és Frits Albert bizottsági tagok egyúttal köldöttsgűl megbizatnak.

Kolozsvár szab. királyi város bizottságának, Kolozsvárt 1873. december 20-án tartott üléséből a határozat erősségére kiadta

Medgyesi Tivadar s. k. Lugosi István s. k.
h. polgármester mint eln. helyett. jegyző.

Nyilt értesítés és hálamondás.

Mindazon kegyes pártfogóimnak, kik kegyes kedtek vállalatomat elősegítették, az által, hogy jótékony cselekedetekkel dolgoztak közimunkám kisorsolásában segédkezett nyújtottak nekem őszinte köszönetet mondok.

A kisorsolás megtörtént f. hó 27-én g. Teleky Domokosnak a nagyságánál, mint a növegyelet elnökénél, mivel már ez évben több növegyeleti gyűlés nem tartatik; ivam pedig még nem töltött volt be az utolsó gyűlés előtt.

A sorsvázás eredménye a következő: az első húsbabát kijött Dániel név nyerte a kanapé pártját, Szabó Ferencz ur számára. A második húsbabát kiadta az Ottó nevet, a 6 pár női harisnyát elnyerte Ugron Lilla számára; és végére a harmadik húsbabát Klára névvel nyerte a kerek asztalra való takarót a Kán Gyuláné urasszony számára. Ezen tárgyak el foguak küldetni rendeltetések helyére.

A gyűlt pénz tiszta haszna 150 frt o. é. három egyelő részre osztva u. m. 50 — 50 frt o. é. átadott a kolozsvári nő-egylet és a sétátér melletti árva-ház számára üszített elnökeink gr. Teleky Domokos és br. Bernemissa Ignác nének. A b. magyar utcabeli gyermekkert számára, a 3. sz. Domokos urnak, mint az egyelet alelnökének.

Örülve, hogy igyekezetének oly szép eredménye lett a legszívesebb köszönetet mondó meg egyszer mindenkinek, ki ügyét pártolni méltóztatott.

Münstermann Lujza.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, december 29. 1873.

Tisztelt előfizetünkét fölkérjük, hogy megrendeléseiket idején tegyék meg, nehogy a lap szétküldésében főnakadás történjen, mi az új évi falmozott teendők között könnyen megtörténhetnek.

A szerkesztőség teljes igyekezettel törekszik, hogy a méltányos követelményeket minden irányban kielégíthesse, min politikai, mind közgazdasági tekintetben, mind az érdekes tárcza-rovat, mind a gyors távirati közlemények által.

A kiadó-hivatal szintén pontosan eleget tesz kötelességeinek s így a közönség fölozott pártfogására méltán vél számíthatni.

Kolozsvár, decz. végén.

A „Kelet” kiadója.

Királyné ő felsége a közelébb hozzá folyadott budapesti szegényeknek öt száz forintot adományozott.

Ő felsége gr. Andrássy Gyulának megengedte az olasz Anunciade rend s a badeni nagyhercegi ház házi rend nagy keresztjének elfogadását és viselését.

Deák Ferencz mostanában legtöbbet foglalkozik egy régi jó barátjával: Horatiuszal.

A zene-conservatorium szombaton (dec. 27-én) tartotta meg rendes évi közgyűlését feltűnő csekély részvét mellett. A gyűlés tanácskozási tárgyai közt a legelső helyet foglalja el az a határozati indítvány, melyet a jelenvolt egyleti tagok egyhangulag magokévé tettek. E határozat szerint a conservatorium átiratot fog intézni a színházi választmányhoz, mely átiratban fölkéri, hogy a színházi zenekar utján hathatós támogatásban részesítse, mint eddig: t. i. kötelezze a színházi zenekar tagjait szerződésileg, hogy a conservatorium négy, évi rendes hangversenyén s a megelőző próbában díjtalanul vagy csekély díj mellett működjenek közre. A színházi zenekar tagjait erre az inténdatura annyival méltányosabban kötelezheti, mivel egy egész hosszú év alatt csak négy előadásról — tehát mindössze egy pár óráról — van szó; másfelől pedig a zene-conservatorium már a múltban szerzett érdemeinél fogva megkövetelheti annyi méltótlást és támogatást a színházról, melynek részben a fűvő-hangszereit díjmentesen engedte át egykoron

pedig egyedül ő ápolta Kolozsvári az orchestrale zenét. Mi részünkről a legmelegebben pártoljuk a conservatoriumnak a kérelmét és ajánljuk a választmány figyelmébe. A színház és conservatorium most egyedül az a két tényező, mely ma nálunk az orchestrale zenét műveli és ápolja; természetesen a leghathatósabban kell egymást támogatniok, a mit annyival önzetlenebbül megtehetnek egymás irányában, mivel elégre is egyiknek sem jehet czélja, az hogy a másikat elnyomja. — Ugyane közgyűlésen megécsizette a conservatorium tisztikarát és pedig így: titkár lett Czirják Albert, pénztárnok Duda Tivadar; a választmányi tagok közül kisorsoltattak: Geltsó János, Ákoncz János. id. Bodor Pál; ugyanezek ismét megválasztattak, valamint egyik időközben eltávozott választmányi tag helyett megválasztott Tutsek József. Továbbá tiszteletbeli tagokat is választott a közgyűlés Liszt F., Erkel F., id. Ábrányi K., Királyi Pál az országos dalárszövetség elnöke, Matéti Károly és Jakobi Jakab személyében.

A lövöldö egyelet igazgató választmánya — mint halljuk — a január hó első napjaiban megtartandó közgyűlés előtt indítványozni fogja, hogy a lövöldönél a lörések mellőzésével oldal védfalak készíttessenek, mint melyekkel a teljes biztonság mellett, a tökéletes kényelem is elérve lesz. Az erre vonatkozó tervet Deskovics Lajos százados készítette, a költség-számítást Kraum mérnök állítja össze. A közgyűlésnek mindenesetre érdekes tárgyai lesznek, mert a Zimmermann Henrik által épített lövöldörlő felvett műbirati jegyzőkönyvek szintén ez alkalommal foguak tárgyalatni, s az épület ásvétele felett határozat hozatni.

Bazaine karácson első napján ment el a Szent-Margit szigetre, hová másnap este érkezett.

Párisban az elászlótríngi társaság nagy karácsoni ünnepélyt adott, melyen három ezer gyermek kapott ruhát s más ajándékot.

A nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi minisiterium engedélye folytán folyó hó 31-én Cs.-Mártonfalva és Gyergyó-Szent-Miklós közt hetenként kétszeri mallepostajarat rendeztetik be, ellenben az ugyanezen vonalon eddig közlekedett napokintúli küldöncszekérpostajarat hetenként ötszörre szoritattik. Ezen mallepostajaratoknál az utasok felvétele feltételes és csak a mindenkor üres kocsiülési helyekre terjed. Az utasilleték egy személyre mértföldenkint 52 kr-ban állapított meg. Ezen mallepostamenet csatlakozással a segésvár csikmártonfalvi mallepostajaratához Cs.-Mártonfalváról minden szombaton és szerdán este 10 órakor indul el, és vasárnap s csütörtökön reggel 5 órakor érkezik Gyergyó-Szent-Miklóra, honnan a megérkezési napon este 7 órakor visszatér, és hétfőn s pénteken reggel 2 órakor Cs.-Mártonfalvára megérkezvén, egyenes csatlakozással bir a Cs.-mártonfalva-segésvári mallepostajaratához.

Könyvirodalmunk ez évi termeléséről az „Atheneum” egy statisztikát közöl. E szerint egy évben se jelelt meg annyi magyar könyv, mint az idén, összesen 893 mű 1064 kötetben, 488 írótól. A fordított munkák csak tíz százalékot képeznek az összes számban, a többi eredeti.

A Balatonon a hidegek beálltával megindultak a halászatok. Közelebből azonban nagy vihar tört ki, mely a jeget felhasította. Egy halás csapat már a parthoz közel járt, midőn egyszerre jég-hasadás történt, melyet nem ugrálhattak át. Hatan veszték el, kik közül három kifogtak holtan, de hármat még mostagig sem. A balatoni fogasért és süllőért nem egyszer kell ily árt adni a halászkodnak.

A „Magyar Polgár” beállott annak a mesebeli embernek, a ki lóhátraült a faággon s con amore türekszelte maga alatt ülökéjét. Közelebbi számaiban erősen bizonygatta, hogy Kolozsvár képviselője bizalmatlanságot szavazott a főispánnak s még tegnap is igérte, hogy közli Frits Albert indítványát a bizalmatlanság megszavazása iránt, — ma pedig fogja magát s egész terjedelmében közradja azt a jegyzőkönyvi kivonatot, melyet mai számunk szintén közöl s melynek 9-dik kikezésében ott fényeskedik e mondat: „Frits Albert határozati javaslatát ennek folytatásáig visszavonván” sat. Már most csak arra vagyunk kíváncsiak: hogyan lehet az igazsággal megegyeztetni ezt a jegyzőkönyvi pasust, meg a „M. Polgár” 296. számának „Hirharang” rovatában foglalt azt a tételt, mely szerint „Frits Albert ur határozati javaslatát — a gyűlés nagy többsége tette magáévá.” Ismerve azonban a „M. Polgár” természetét, bizton hisszük, hogy a dilemmából könnyen kivágja magát s kisüti, hogy a jegyzőkönyv hazudik, a „M. Polgár” pedig igazat mondott.

Baleset. A kolozsvár-kocsári vonalon néhány nap előtt esti 5—6 óra közt Szabó Ferencz vendégfogadós szekere épen akkor ért a gyéresi házban levő vasuti átjáróra, mikor egy kavicszállító voat jött, melyet a hegyről előbb látni sem lehetett. Az egyik lovat a meadow maga elé sodorta s összegázolta, a másikat eldobta oly erővel, hogy az is kiadta pártját. Szerencse, hogy a három elszakadtak s a szekeret a kocsiszal s az abban ülő Szabó Ferenczettel félre taszítva, lezuhant a töltésről. Mintán az átjáró nem volt bezárva, a szolgabíró erélyes vizsgálatot indított meg.

Berlinben december 23-án este és 24-én reggeligen rossz hírek keringtek Vilmos császár haláláról. Némelyek azt is állíták, hogy a német császár már meg is halt, mi azért talált hiedelemre, mivel a császári palotán nem volt fölhúzva a lobogó, holott valóságban azért volt ez így, mert az udvar gyászolt Erzsébet királyné halála miatt. A császár illetékes körökben fött hírek szerint nem érzi magát nagyon roezul, de azért hosszabb időre lesz szükség, míg tökéletesen fölépül. Azon hírek, melyeket néhány berlini lap is fölemlített, hogy a császár lemondani szándékszik és kormányzóság állítatnék föl, igen koraiak és alaptalanok, ugyanígy, hogy a legújabb táviratok szerint már Vilmos néhány előterjesztést jóvá is hagyott és így tetteleg is bebizonyította, hogy koránt sincs szándékában az államügyek vezetésétől visszavonulni.

Hédervári gr. Viczay Héder, Győrmege főispánja f. hó 23-án este 67-ik évében elhunyt. Vele az ősi Hédervári család utolsó férifiraja szállott sirba.

A bukaresti kamara Jassy város számára egy millió állami subventiót szavazott meg egy nyilvános épület fölépítésére, melybe a muzeum is elhelyeztetik.

A mámor fokozatáról a következő példázatot olvashatni: Midőn Ádám a szőlőt ültetvé, eljött a sánta a borkészítendő azt a név vérével, midőn leveleket hajtott, a majom vérével midőn a fűtők megjelentek, az oroszlán vérével midőn pedig erőt kezdtek a disznóvérevel. E négy állat vérével öntöztetvén a szőlőt, kül néle jellemeket vett föl. Az első pár pohárnál kedvre hangolj s élénk színt ad. Az ember ez állapotjában hasonló a kevély-pávához. Ha a mámor a fejébe kezd szállani akkor vig lesz s majomként ugrál és tánczol. Ha meglepi a mámor, dühös oroszlánná lesz. Midőn az a tőpoutra hág, mint a negyedik állat sárban hempereg, szétterül és alszik.

„Magyarország és Nagyvilág” ez évi utolsó számát vettük. A diszes képekkel s a csinos kiállításnak megfelelő tartalommal megjelenő hetilap újévvél immár tizenegyedik évfolyamába lép. A finom ízlés és műgond, mely minden egyes számon átvonul, irodalmunk hetilapjai közt neki nyújtják a példmát s melegen ajánlják az olvasó közönség figyelmébe.

Szorakozottság. Egy kis malheur, mely kevéssel ezelőtt Berlin egyik gazdag kereskedőnéjén e lett meg, sok nevetésre adott alkalmat. A hölgy különös ünnepélyességre hivatván meg. 80 tallér értékű nehézselyem ruháját ölté magára. Ez alkalommal a ruha zsebében egy nem oda tartozó tárgyat is érez s meglepetésére egy pár katona keztyűt s egy tánczrendet húz ki onnan a „római császárból” a legalsóbb néposztályok hírhedt mulatóhelyéről. A közlebbi vizsgálat aztán felderíti, hogy a szakácsné jónak látta a drága selyemruhát az illető bálra használni, miközben reménylő, hogy egy selyem ruhában sokkal nagyobb benyomást tesz szertő lovagjára, mint a minőt eddigi kartonruhájában képes volt előidézni.

Sainte Marguerite. A „Petit Marseillais” nek írják Cannesból: Mjótá a távsürgönyök Bazaine Szent-Marguerite szigetére érkezését jelentik, sokan mennek a pályandvarra; különösen sok ezek közt az angol nő, ellátva immortellek és virágcsokrokkal. A Croisette mellett fekvő Grand-Hotel, a szigettel szemben, eddig csak három embert vett be Bazaine bázából. Ezek lépéseket tettek, hogy kibéreljék a szép Grandval villát, mely a Croisette legelső végén, a Szent-Marguerite erődtörténehez igen közel fekszik. Abiakaiból a börtönfalakat látni. Egy Toulonból érkezett parancs megtiltja a profanok kiszállását a szigeten. 15-én egy aviso-államgőzös a sziget északi partja körül cirkált egész napestig, azután eltűnt a heri szigetek irányában. Ugyanakkor munkásokat ültettek csónakokba, kik kapák és kampókkal voltak felszerelve; ezek egy század serhani katonával ki szálltak a szigeten. E sziget volt a híres „vasálarozos” börtöne, 1841-től 1859-ig arabfogyiokat hoztak oda, s azóta muzulman temető is van ott. — E foglyokat az erődtöréneiba tartották. Kezdetben egy pompás teremben helyezték el őket a vasálarozos börtöne fölött; a pusztá gyermekei azonban nem szokhattak meg a kőboltzatot s inkább az árkokat választották. Építészek állítják, hogy az erődtöréne jelenleg nincsen olyan állapotban, hogy államfogyot lehessen benne tartani, a javítás pedig igen sok időt venne igénybe. — Most már arra gondolnak, hogy a kert közepén egy titokteljes épületet használjanak föl fogházul. Ez az épület négyzetű, csak néhány háromszorosan elracsolt ablaknyílása van és terrace van rajta, mely fölött keletről egy ágyútorony uralkodik. Az építést Richelieu alatt kezdték; több történetirő azt állítja, hogy Richelieu abban XIV. Lajos házasságtörésből származott testvérét akarta elhelyezni. Alacson ajtó nyílik egy szűk lépcsőre, melyből egy tágas, kis ablakmelyedésekkel ellátott terembe jutni. Az egész sirbóthoz hasonló. A környék növényzete pompás; nem valószínű, hogy Bazaine e titokteljes épületben fog elhelyeztetni.

Nyilt köszönet: Huzamos ideig tartott veszélyes lázas betegségből felgyógyuláson nagy-

ságos dr. Macnik Béla egyetemi tanár ur gondos és önzetlen gyógykezelésével eszközölni kegyeskedvén, nem mulaszthatom el ezért legőszintűbb hálás köszönetemet nyilvánítani. Fábian Imre, III. éves egyt. joghallgató.

Uj zeneművek. Táborosky és Parsch kiadásában megjelentek: Soldatensitte. Polka-francaise. Fahrbach Phileptól. Ständchen. Schubert Ferencztől. Grande Mazurka.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Budapeston decemb. 30. 9 ó. 40 p. d. e.
Erkezett decemb. 30. 11 ó. — p. d. e.

Auersperg, Pretis, Horst osztrák-, Kuhn közös-, valamint a magyar ministerek a király elnökletével közös ministertanácsot tartottak a katona elszállásolási törvény, továbbá más katonai szakügyekben; egyéb nem tárgyalatott. Hétfőn áratán a közös tanácskozáók eredménye a magyar ministertanács felé terjesztetett. A főrendi ház a költségvetést, a gömöri vasuti törvényjavaslatot tárgyalta. Czirák János hevesen megtagadta a közlekedési miniszteriumot. A keleti vasut ügyében a kormány törvényjavaslatot terjesztend januárban a képviselőház elé.

A décsi piac árai december hó 23-án a. ausz. mérő Tisztabuza 6 fr. 30 kr elegybuza 5 frt — krajczár, rozs 4 forint 40 krajczár zab 1 forint 30 kr pityóka 1 frt 75 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy font disznózsír — kr. Egy kup. sborsó 32 kr. lencse. 32. kr. paszuly 12 kr. Egy mázsa kenyérliszt 13 frt Egy font marhahus 16. Egy mázsa szalma 1 frt. 20 kr. Egy öl tűzi fa kemény 9 fr.

A besztercei piac árai december hó 23-án 1873. Alsó ausz. mérő. Tisztabuza 6 frt 40 kr. Rozs 4 frt 40 kr. Elegybuza 4 ft — kr. zab 1 fr. 20 kr. Széna 1 ft. 30 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszú 7 frt. 50 kr. Marhahus fontja 15 kr. Konyhaliszt 12 kr. Borsó mérője 16. lencse 20, paszuly 16 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Decz. 29-én 5% Metalliques 69.40 frt. 74.10
Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 64.10 frt.
1860. Kölcsön 104.— Bankrészesvény 1008
Hitelintézet részvények 23850. London 1310 ft. st. —
Ezüst 107.50. Cs. kir. arany — Napoleonor 908.

Urbéri kötvények: Magyarországi 74.75. Temesi 74.— Erdélyi 73.75 Horvátországi 75.—

Felelős szerkesztő Szász Béla:

(Nyiltér.)

Tudomásul a tisztelt közönségnek.

Mátó kezdve egy kupa jó asztali bor 46 kr. kapható egy kupás és egy iczés palaczkokban.

10—10

Karvázy Gyula

Főter gróf Teleky-ház.

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül: Revalescière Du Barry.

Londonból. (86—208)

A mióta a pápa ő szentsége a delicat Revalescière du Barry használata által szerencsésen ismét felgyógyult s annak hatásait sok orvos és körház elismerte, senki sem fogja e bessen gyógytáplálék erejét kétségbe vonni, s itt elősoroljuk azon bajokat, a melyeket gyógyszer és költség nélkül meggyógyít: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálhártya-, lélegzet-, hűgycső- és vesebajok, tuberculose, aszkorl asthma, hurut, emésztés hiány, dugulás, vérhas, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vízkór, hidegláz, szédülés, vértelenség, fulzadás, émelgyés, anyas még terhesség alatt is, diabetes, buskomorság, soványág, csúsz, köszvény, sápkór. — Kivonat 75,000 bizonyítványból gyógyításokról, melyek minden gyógyszertel dacoltak.

1877 sz. bizonyítvány.

B, bécsi kapuutca 389. febr. 28-án, 1872.

Huszton a nap óta egyedül a istentől küldött Revalescière cseleval elment. Ez isteni szer kőszegbeesett állapotban a odat tett, s én nem vonakodom ezen gyógytáplálék s szenvedő emberi nem második kinyilatkoztatásának nevezni. E bessen Revalescière ipen veszedelmes tüdő és gégehurutól, fejszédüléstől és mell szorulástól mentett meg, melyek évek óta minden gyógyszerrel dacoltak. A természet e csoda adománya tehát legtöbb dicsegetést érdemel s a szenvedő emberiségnek legmelegebben ajánlható.

Köller Flórián,

Cs. kir. nyug. katonai kezelőtiszt.

Táplálékban lévén a husnál, a Revalescière átesekné s gyermekeknek 60-szer olcsóbb a gyógyszernél.

1/2 fontos hádozsálcseleken 1 frt. 50 kr., 1 font 2 frt 50 kr., 2 font 4 frt. 50 kr., 5 font 10 frt. 12 font 20 frt. 24 font 36 frt. Revalescière kétszersült seleceken 2 frt 50 kr és 4 frt 50 kr. Revalescière csokolade porban és táblákban 12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csészére 2 frt 50 kr, 48 csészére 4 frt 50 kr. Porban 120 csészére 10 frt. 258 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt. Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Wallfischgasse 8 sz. valamint minden városban jó gyógyszerésznél és fűszerárúsnál; a bécsi ház el is küldi minden irányba postai utakért vagy táviratv. mellett.

Kolozsvárt: Binder Károlynál. Debreczenben: Miklóvits István a „Kigyóhoz” címzett gyógyszerárban. Dunaföldvárt: Nadhera Pálnál. Brassóban: Fabik Ede és Ikellusnál. Gyula-Fehérvárt: Mihelyes Zsigmond gyógyi szerkesztő. Marosvásárhelyt: Fogarassy Dezsőné. Posten Török Józsefnél. Temesvárt: Quirnyi Alajka és a városi gyógyszerárban.

*) E rovat alatt a kőszegyekért csupán a zajtőbírósá válság vállal felelősséget. Szerk.